

Avui és un dia molt especial. Marc Octavi Natalis es prepara per fer una ofrena al déu protector de la ciutat: l'emperador August. Gairebé a diari ell va fins al fòrum on fa negocis, conversa amb els seus amics i s'assabenta de les noves notícies. En marxar, però, sempre té la necessitat d'aturar-se davant el temple. Des que era petit, s'ha sentit atret per aquelles sis columnes, que semblaven tocar el cel, per la gran columnata de l'entrada i per la imponent imatge de l'emperador situada a l'interior de la cella.

Avui s'ha vestit amb la seva millor toga, ha preparat un pot de mel i fruits. Quan arribi al temple comprarà una gallina que servirà per fer el sacrifici al déu. El *flamen* amb els seus *servirs augustals* estaran en aquesta cerimònia, amb la qual Marc Octavi vol donar les gràcies per la bona collita d'enguany i demanar protecció per a l'any que ve.

→
Reconstrucció hipotètica del
Fòrum de *Barcino*
© CAD-4-MHCB

→
Columnes i pòdium del temple
romà
© Pere Vivas-MHCB

Imagina que vius a Barcino. Avui es fa una gran ofrena al déu i el *flamen* ha cridat tota la població per tal que portin ofrenes i facin demandes al déu. Què demanaries? Quines ofrenes portaries?

Barcelona en temps dels ROMANS *Barcino*

Barcelona en temps dels ROMANS *Barcino*

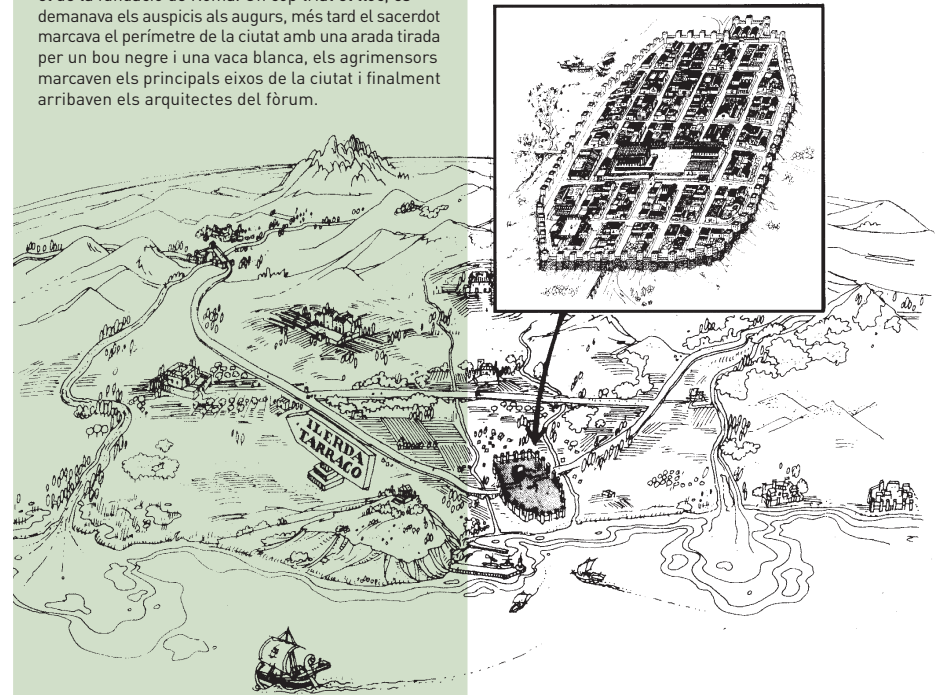

Marc Octavi Natalis, centurió de la legió sisena, arriba al Pla de Barcelona, després d'una llarga lluita amb els càntabres. Ell, com molts altres legionaris, és originari del Nord d'Àfrica, i la idea d'instal·lar-se en una nova ciutat al Pla de Barcelona, lluny del soroll i l'atapeïment de Roma, li resulta molt encisadora.

Tota ciutat seguia un ritual de fundació que reproduïa el de la fundació de Roma. Un cop triat el lloc, es demanava els auspicis als augurs, més tard el sacerdot marcava el perímetre de la ciutat amb una arada tirada per un bou negre i una vaca blanca, els agrimensors marcaven els principals eixos de la ciutat i finalment arribaven els arquitectes del fòrum.

Fem la simulació de Fundació de *Barcino*, dividits en grups i escenificant els següents personatges: augurs, sacerdot, agrimensors, arquitectes i l'emperador August.

En Marc Octavi és feliç. S'ha pogut construir una gran domus a prop del fòrum. Des d'allà pot veure el temple i la basílica, i escoltar els crits de la gent comprant a les *tavernae* i les disertacions dels decurions preparant la propera campanya electoral. Extramurs, les seves vinyes comencen a donar els primers raïms, i en veure-les, somnia que en un temps no massa llunyà aquests camps envoltaran la Villae Natalis.

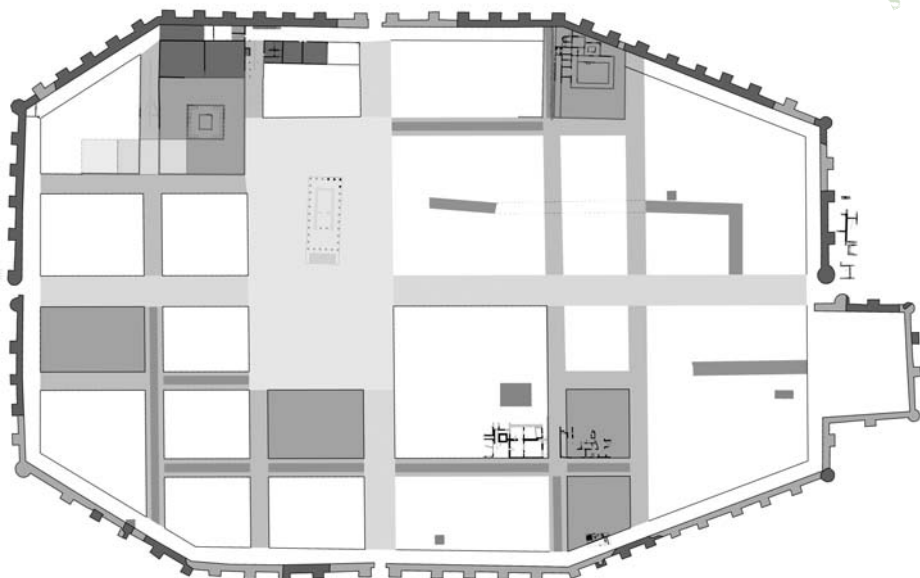

Per què per als romans era important que la ciutat estigués entre el mar i la serralada i a prop de dos rius?

Situa en el mapa de *Barcino* algun dels elements principals que la definien.

Recorda que tota ciutat romana tenia dos carrers principals, un fòrum, termes, quatre necròpolis i que al pla de Barcelona existien alguns poblats i ibers que poc a poc es van romanitzar.

Un bon dia, en Marc Octavi desperta sobresaltat. Ha tingut un somni ben estrany: la seva casa estava sota terra, i només en quedava el *frigidarium*, on tantes vegades s'havia submergit. Al voltant tot era fosc i murs de no més d'un pam d'alçada. També veia unes persones que parlaven una llengua estranya i que portaven uns vestits ben rars.

Com és que la ciutat d'en Marc Octavi Natalis ha quedat sota terra?

Imagina que parles amb Marc Octavi, que tot esparverat vol saber què ha quedat de la seva ciutat. Fes servir el mapa actual per ajudar-lo a resoldre el seu problema.

Barcelona actual
© Institut Cartogràfic

Hi ha un gran enrenou a la casa d'en Marc Octavi! Tot l'*atrium* i els *cubiculae* del costat s'han inundat i tenen dos dits d'aigua. La pintura de les parets perilla, els mosaics trontollen, i els documents del *tablinum*, poden desaparèixer! En Marc Octavi està molt preocupat. És possible que els esclaus de la casa s'estiguin rebel·lant? Potser els déus de la llar s'han enfadat perquè s'ha descuidat les ofrenes al *lararium*? O és que els déus mans no li fan costat?

Quins espais de la casa estan afectats i quins no?

Per què s'ha inundat l'*impluvium*?

A partir dels objectes de la sala del Museu, què més es pot haver fet malbé a la seva *domus*?

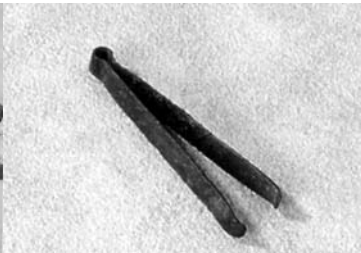
Maqueta d'una *domus* romana tipus
Maqueta:
Maquetes Gretel
Foto:
Pere Vivas-MHCB

Gerra de ceràmica vidriada romana
© Espai d'Imatge-MHCB

Tabes, daus, fitxes i cubilets de joc
© Espai d'Imatge-MHCB

Pinces (*volsevae*)
© Espai d'Imatge-MHCB

Prop del fòrum, i entrant per l'*intervalum*, una forta olor, que sembla una barreja d'orina i espígol, rep el Marc Octavi: es tracta de la *fullonica* on dia rere dia es netegen una gran quantitat de togues. El passeig cap a l'altra illa de cases tampoc és que agradi massa al nostre amic, ja que el *garum*, emmagatzemat a les *dolies*, i el peix que està en procés de salaó desprenen una gran fortor. Si no fos per l'amistat que des de fa molt de temps l'uneix amb els propietaris d'ambdós tallers, de ben segur que no posaria els peus en aquells llocs.

A *Barcino*, rentaven la roba ben diferent de nosaltres. Submergien les togues en grans recipients plens d'aigua amb orina, cendres, argiles especials i calç, i les trepitjaven amb els peus. Després, feien el batanatge. El batà era una fusta amb la qual es colpejava la roba mullada per tal que no s'encongís. Finalment s'esbandia i s'assecava. Abans del planxat es pentinava molt bé per tal de deixar anar el borrisol i es tallaven els fils que sobresortien.

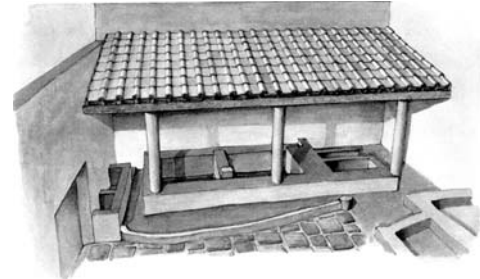
Per salar el peix, primer es rentava i es trossejava. Després es posava en unes piletes molt grans, amb capes alternes de peix i de sal fins a dalt de tot. Quan havien passat vint dies ja tenien el peix a punt per menjar o vendre. El *garum* es feia amb les restes dels peixos: caps, intestins, sang, etc. Tot això barrejat amb sal i petits peixets, gambetes... S'havia de tenir dos mesos en maceració, per tal que estigués ben bo, i es preparava en uns dipòsits al sol. En sortia alguna cosa semblant a la pasta d'anxova actual, però de gust molt més fort, que es menjava sola o com una salsa d'acompanyament.

Tenint en compte les activitats que es feien a la bugaderia i a la factoria de salaó de peix, reconstrueix, per grups, on es portaven a terme en els espais conservats.

← *Lacuna fullonica* o pila d'esbandida de draps de la *fullonica* de *Barcino*
© Pere Vivas-MHCB

→ Estàtua d'un home togat
© MHCB

Restitució del pati interior amb els dipòsits protegits per la teulada
© Emili Revilla-MHCB

→ Vista general de la bodega o *cella vinaria*
© Pere Vivas-MHCB

